

Program upravljanja območij Natura 2000 za obdobje 2023-2028

Andrej Bibič in dr. Ida Jelenko Turinek
Ministrstvo za naravne vire in prostor

Gornja Radgona, 28.8.2023

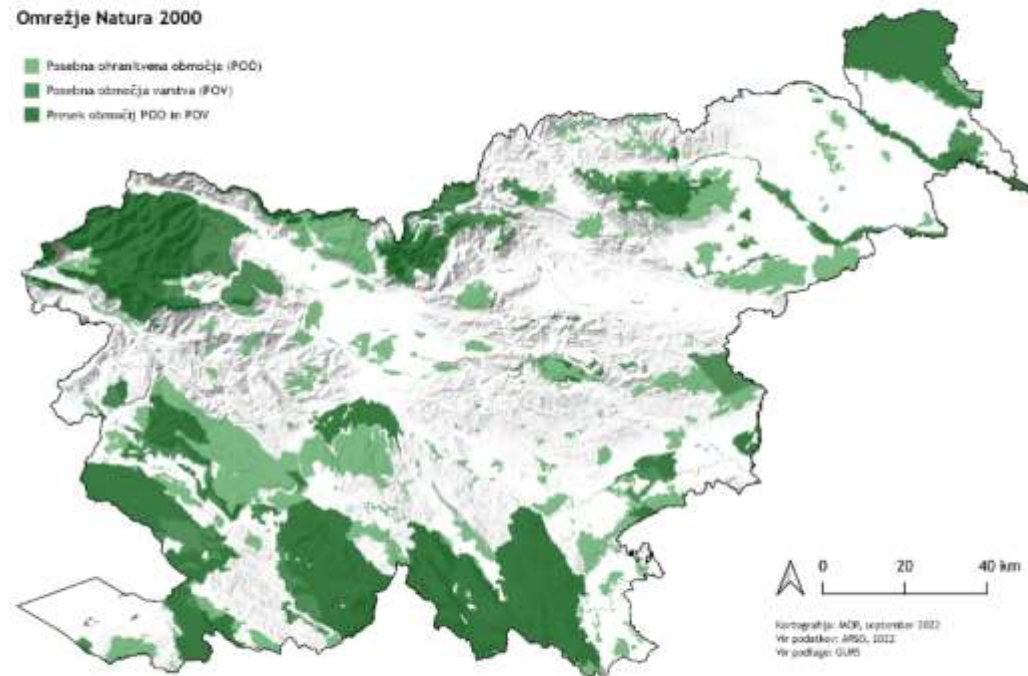

Splošno o omrežju Natura 2000

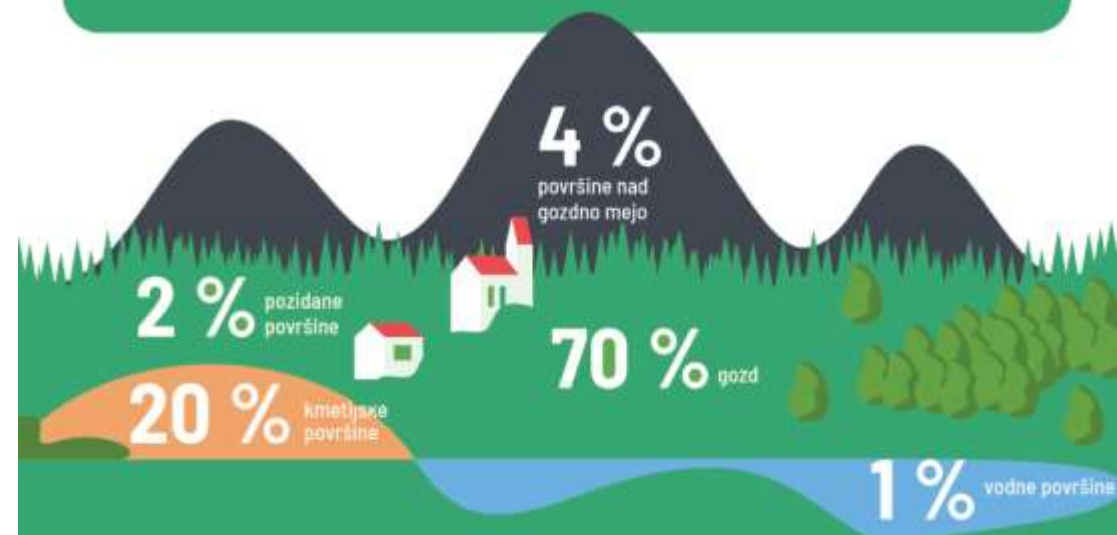
- **355** območij (**324** POO, **31** PVO)
- **37 %** ozemlja države (**7.681** km²)
- Varuje **205** živalskih vrst, **28** rastlinskih vrst, **60** habitatnih tipov
- Pokriva množico različnih ekosistemov

Omrežje Natura 2000

- Posebna ohranljiva območja (POO)
- Posebna območja varstva (POV)
- Presek območij POO in POV

POVRŠINE NATURE 2000

Direktiva o habitatih

Določa obveze države članice za zagotavljanje ugodnega stanja ohranjenosti vrst in habitatnih tipov (HT) Nature 2000:

- **sprejeti ustrezne korake za preprečevanje slabšanja stanja** vrst in HT;
- **določiti cilje ohranjanja** na posameznem območju Nature 2000 za vse vrste in HT (sodna praksa), ki temeljijo na njihovih ekoloških zahtevah, da območje prispeva k zagotavljanju ugodnega stanja teh vrst in HT;
- **vzpostaviti in izvajati potrebne ohranitvene ukrepe**; po potrebi v načrtih upravljanja ali kot del drugih razvojnih načrtov (vključno s sektorskimi). Ukrepi so lahko tudi ustrezni zakonski, upravni ali pogodbeni, služijo doseganju ciljev.

Upravljanje območij Natura 2000

Določbe člena 6
direktive 92/43/EGS o habitatih

Zagotavljanje ugodnega stanja - cilji

Smernice Evropske komisije - cilji ohranjanja na ravni območij:

- sklopi opredeljenih ciljev, ki jih je treba doseči na območju, da območje na najboljši možni način prispeva k doseganju ugodnega stanja ohranjenosti na ravni države, biogeografske regije in EU;
- opredeljevati bi morali zeleno stanje ohranjenosti vrst in HT na območju;
- opredeljeni so lahko kot sklopi ciljev, ki jih je treba doseči v določenem obdobju,
- izražajo lahko prednostne naloge na območju.

Upravljanje območij Natura 2000

Določbe člena 6
direktive 92/43/EGS o habitatih

Zagotavljanje ugodnega stanja - ukrepi

Ohranitveni ukrepi so dejanski mehanizmi in dejavnosti, ki jih je treba vzpostaviti za območje Natura 2000 in jih predvsem dejansko izvajati.

Predlagani so tudi ključni elementi izvajanja ukrepov (ustrezno osnovno znanje, posvetovanje pri načrtovanju, opredelitev dovolj podrobnih ukrepov, potrebni viri, mehanizmi spremljanja izvajanja ukrepov).

Upravljanje območij Natura 2000

Določbe člena 6
direktive 92/43/EGS o habitatih

Sredstva za doseganje ciljev

Natura 2000 je zakonodajna obveza EU.

Evropski zeleni dogovor (EK, 2019) → ciljna usmeritev sredstev EU za doseganje zakonodajnih obvez.

Strategija EU za biotsko raznovrstnost - ambiciozni cilji

→ iz finančne perspektive EU 2021-2027 za biodiverzitetne cilje nameniti 7.5 % z 2024 in 10 % v 2026 in 2027.

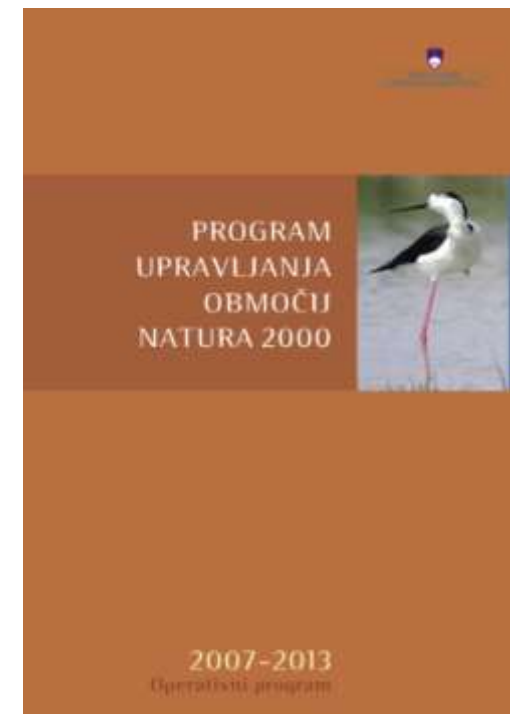
Ustrezno programiranje je pogoj za koriščenje sredstev,

→ PUN je eden od dokumentov vlade, ki dopolnjuje slovenske operativne programe za črpanje EU sredstev.

The screenshot shows the European Commission website page for 'Biodiversity financing'. At the top, there is the European Commission logo and a search bar. Below the logo is a blue navigation bar with the word 'Environment'. Underneath, there is a breadcrumb trail: 'Home > Biodiversity financing'. A vertical sidebar on the left contains a list of topics: 'Nature and biodiversity', 'Biodiversity Strategy', 'Nature and biodiversity law', 'Natura 2000', 'Species protection', 'Green infrastructure', 'Forests', 'Global coalition #UnitedForBiodiversity', 'Knowledge and data', and 'Biodiversity financing'. The main content area is titled 'Biodiversity financing' in green. It contains introductory text about the EU Biodiversity Strategy for 2030 and a list of actions committed to by the strategy. The actions include: 'at least €20 billion a year should be unlocked for spend national and EU level, including through a range of different', 'a significant proportion of the [25]% [note: now 30%] of invested on biodiversity and nature-based solutions', and 'under Invest EU, a dedicated natural-capital and circular-least €10 billion over the next 10 years, based on public/'. Below this, there is more text about the EU's ambition to dedicate 7.5% of biodiversity objectives as of 2024, and 10% in 2026 and 2027. The text mentions that in September 2021, the Commission pledged to double its investment in most vulnerable countries in the 2021-2027 period.

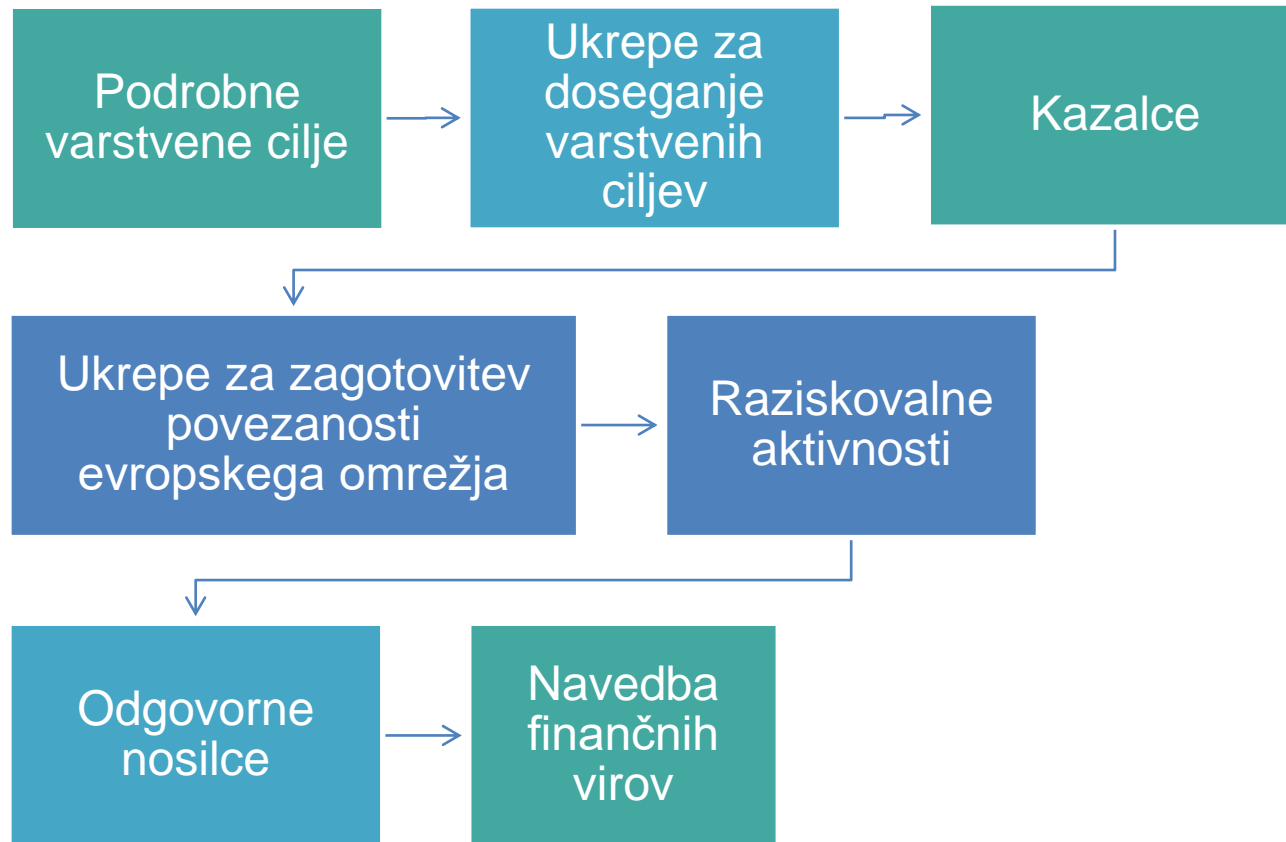
Zgodovina PUN

- Prvi program za obdobje **2007 – 2013**
 - podaljšan leta **2014**
- Analiza prvega programa
- Drugi program za obdobje **2015 – 2020**
 - dopolnjen leta **2015, 2016**
 - podaljšan leta **2021**
- Analiza drugega programa
- Prednostni okvir ukrepanja (PAF) za **2021 – 2027**
- Tretji program za obdobje **2023 - 2028**

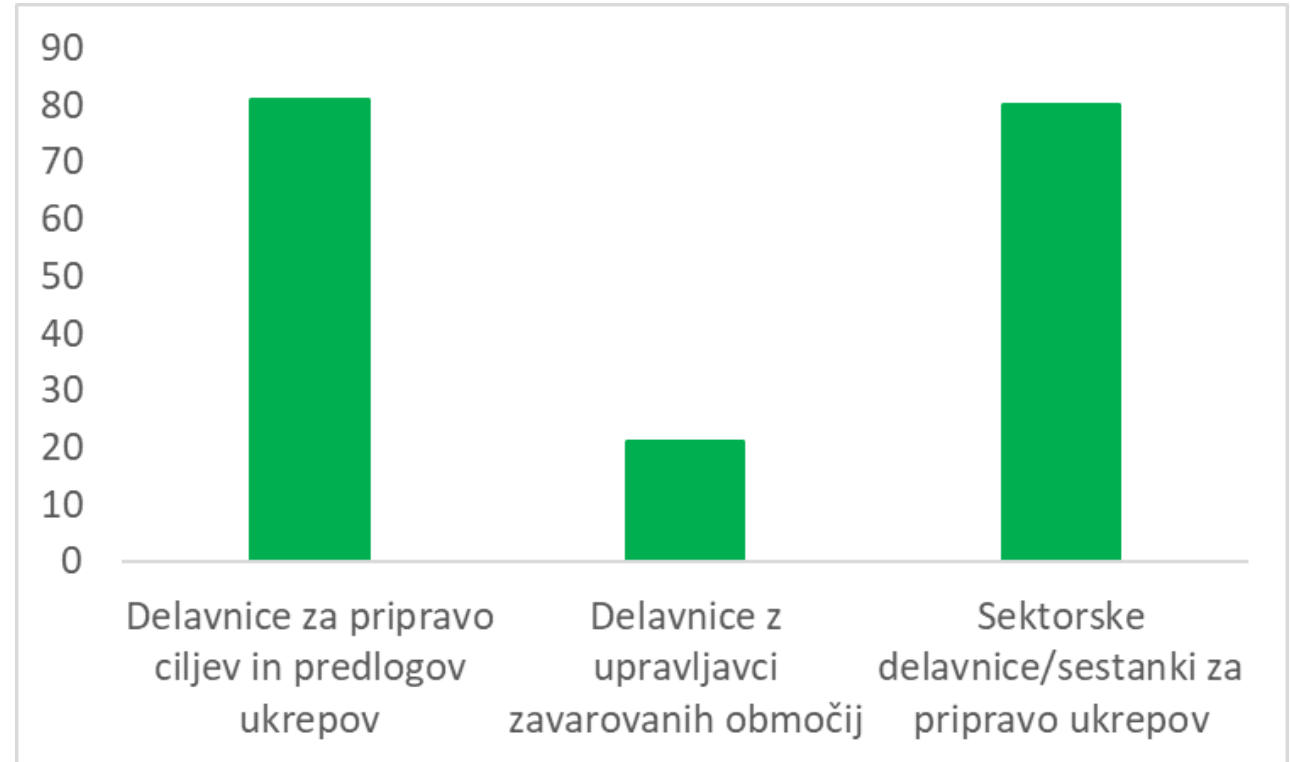
Uredba o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000)

→ Program upravljanja območij Natura 2000 (PUN)

Priprava PUN 2023-2028

- Sodelovalo okoli 250 posameznikov
- 31 organizacij
- Proces priprave trajal 3 leta
- Intenzivno sodelovali tudi partnerji projekta LIFE-IP NATURA.SI
- **Končna oblika ukrepov je rezultat obsežnih usklajevanj med sektorji in ob sodelovanju ključnih deležnikov**

PUN 2023-2028

Priloga A: » Podrobni varstveni cilji PUN«

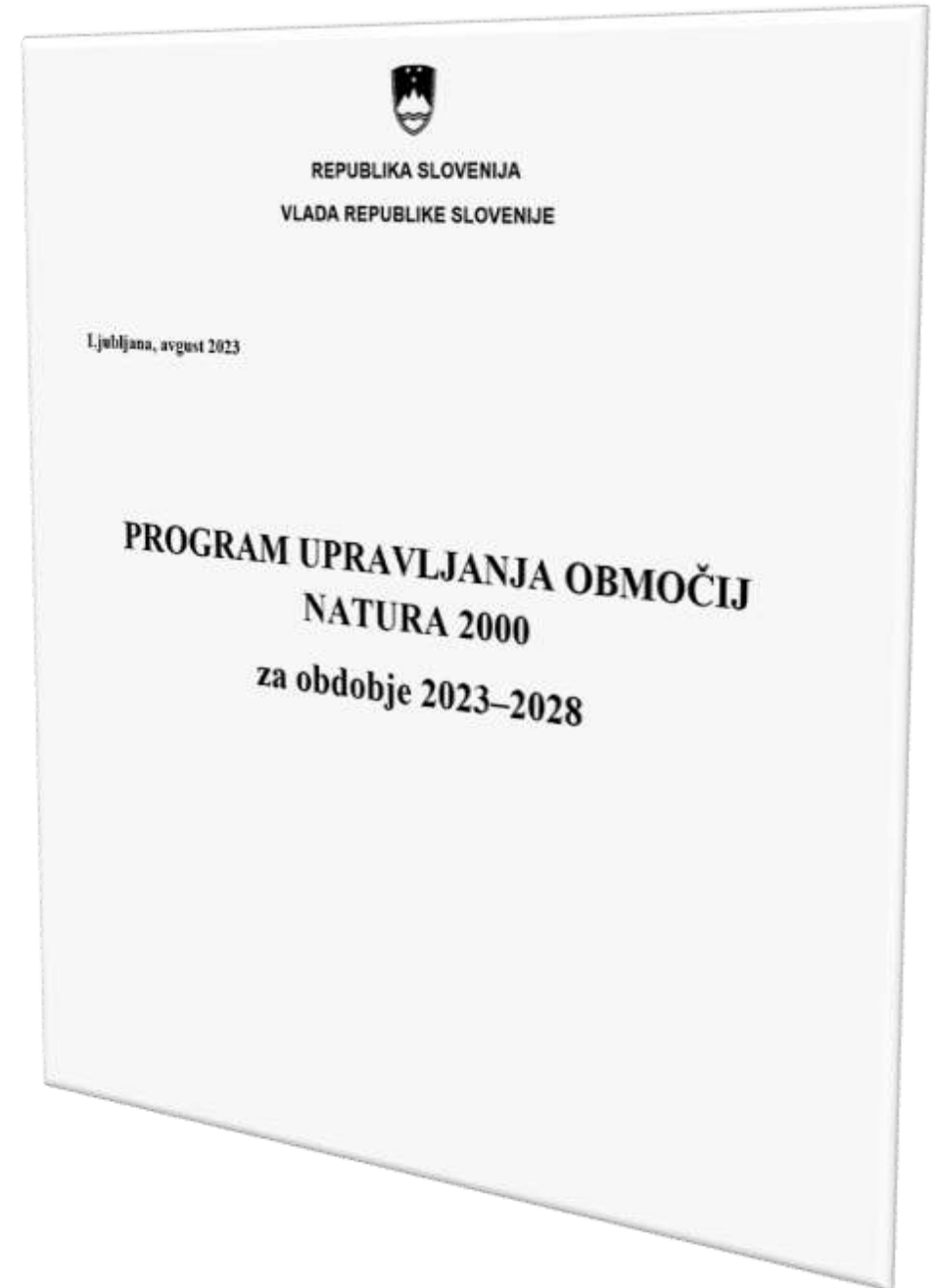
Priloga B: »Ukrepi PUN«

Priloga C: » Predlogi prednostnih projektov s seznamom območij, habitatnih tipov, vrst in prednostnih objektov kulturne dediščine «

Priloga D: » Seznam načrtov, potrebnih za varstvo območij Natura 2000«

Priloga E: » Ciljne KOPOP površine za ohranjanje biotske raznovrstnosti«

Priloga F: » Seznam predvidenih monitoringov in raziskav«

Podrobni varstveni cilji PUN 2023-2028

2398

Dolgoročni podrobni varstveni cilji

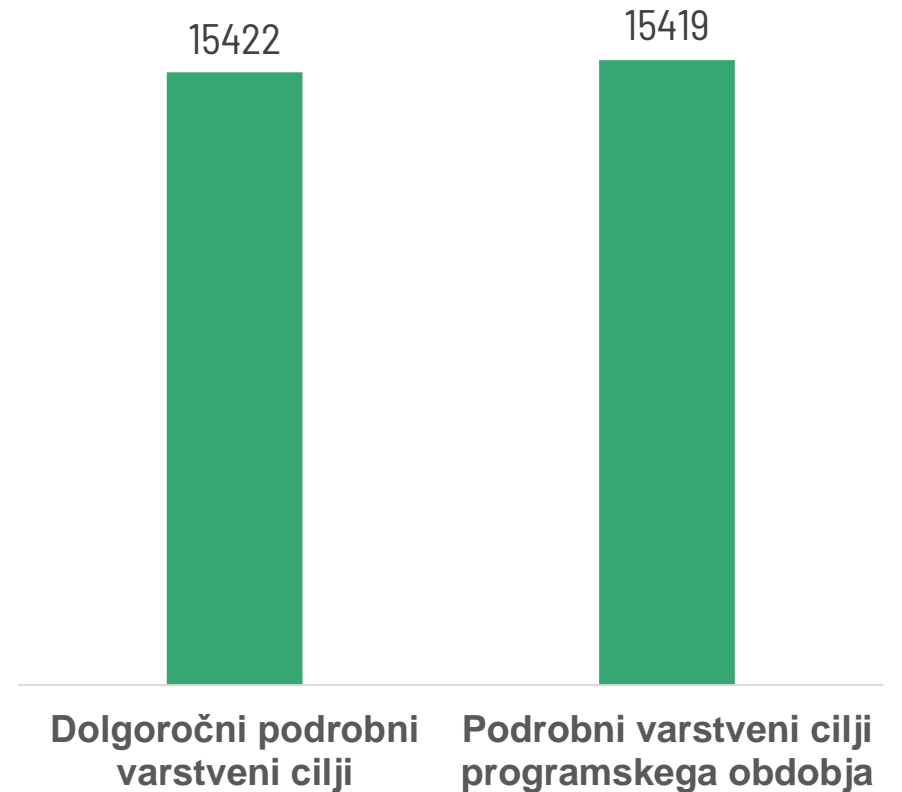
Določeni na podlagi referenčnih vrednosti

Ključne zahteve, ki morajo biti izpolnjene, da je vrsta oziroma HT v ugodnem stanju

Podrobni varstveni cilji programskega obdobja

Zahteve, ki morajo biti dosežene v programskem obdobju 2023-2028

Določeni na podlagi dolgoročnih varstvenih ciljev

Priloga B: Ukrepi PUN 2023-2028

Nanašajo se na posamezen cilj za izbrano vrsto oz. HT znotraj posameznega območja Natura 2000.

Ugodno stanje vrst oziroma HT se zagotavlja s:

- Sektorskimi načrti (smernice, mnenja) in ukrepi upravljanja naravnih virov
- Primernim prostorskim načrtovanjem
- Usmerjanjem finančnih instrumentov skupne kmetijske politike, kohezija, podnebni in gozdni sklad...
- Konkretnimi ukrepi na terenu

Skupina ukrepov

Ukrepi na terenu

- Fizična izvedba aktivnosti na terenu
- Neposreden vpliv na izboljšanje stanja
- Vidni in merljivi rezultati

Sektorsko načrtova.

- Ukrepi vključeni v načrte rabe naravnih virov preko smernic ali mnenj ZRSVN

Vzporedni ukrepi

- Podajajo pravno podlago, usmeritve
- Vzpostavijo systemske postopke
- Ukrepi nadzora
- Ukrepi usmerjanja turistično-rekreac. rabe

Ukrepi komunikacije

So usmerjeni k uporabnikom prostora, da slednji svoje aktivnosti izvajajo na način, da ne škodujejo vrstam ali habitatnim tipom

SEKTORJI ZA IZVAJANJE UKREPOV

Financiranje izvajanja ukrepov

Redno delo

Delo zaposlenih znotraj odgovornih nosilcev

Redne naloge javnih služb

Ostala proračunska sredstva

Nacionalni skladi (Gozdni sklad, Sklad za podnebne spremembe, Sklad za vode)

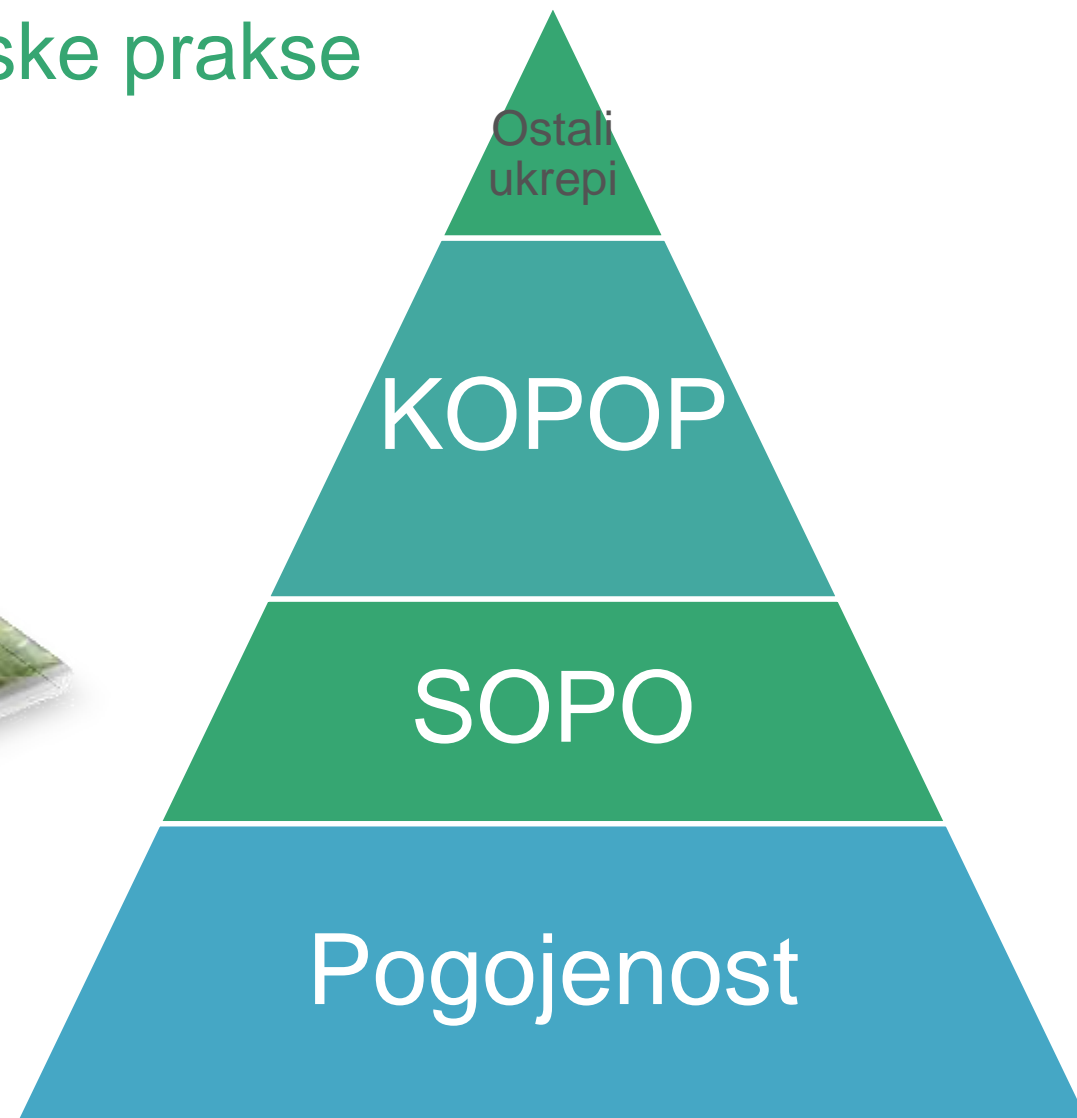
Evropski skladi (Kohezija (PEKP, ESRR, ESF), sredstva Skupne kmetijske politike (EKSRP, EKJS), ESPRA)

Ostale namenske postavke (odkupi zemljišč, odškodnine, javna dela ...)

Projekti

ARRS, program LIFE, Sklad za pravičen prehod (SPP), Interreg, Švicarski finančni prispevek, Norveški finančni mehanizem, Finančni mehanizem EGP, deloma tudi Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja (EKSRP) – EIP, LEADER projekti

Ukrepi prilagojene kmetijske prakse

Priloga E: Ciljne KOPOP površine

Ciljne KOPOP površine za ohranjanje biotske raznovrstnosti

Ime cone v grafici podlagi [ohp]	ID območja Natura 2000	Ime območja Natura 2000	Skupina območij Nature 2000	Sektorski ukrep kmetijstva	Ciljna KOPOP površina 2023-2027 (ha)
Barjice	SI3000034, SI5000007	Barjice - travniča, Barjice	SK Barjice	HAB	586
Bela Krajina	SI3000046	Bela Krajina		HAB	128
Belški potok	SI3000140	Belški potok		HAB	1
Bloučica	SI3000173	Bloučica		HAB	72
Boč - Haloz - Donaška gora	SI3000118	Boč - Haloz - Donaška gora		HAB	626
Bichinjška Bistrica in Izerka	SI3000348	Bichinjška Bistrica in Izerka		HAB	173
Bohor	SI3000274	Bohor		HAB	250
Boletina - velikončnica	SI3000088	Boletina - velikončnica		HAB	2
Breginjski Stol	SI3000196	Breginjski Stol	SK Breginjski Stol	HAB, Planinska gata	45
Čerbeniška planina	SI3000121	Čerbeniška planina		HAB	26
Čelaniške gornje z <u>Bovčico</u>	SI3000079	Čelaniške gornje z <u>Bovčico</u>		HAB	23
Črta	SI5000027	Črta		HAB	28
Črna dolina pri Grosuplju	SI3000168	Črna dolina pri Grosuplju		HAB	4
Črni potok	SI3000324	Črni potok		HAB	3
<u>Dobličica</u>	SI3000048	<u>Dobličica</u>		HAB	74
Dobrava - Jovsi	SI3000248, SI5000032	Dobrava - Jovsi, Dobrava - Jovsi	SK Dobrava Jovsi	HAB	196
Drava	SI3000220, SI5000011	Drava, Drava	SK Drava	HAB	204
Dravinjska s pritoki	SI3000306	Dravinjska s pritoki		HAB	90
Goričko	SI3000271, SI5000009	Goričko, Goričko	SK Goričko	HAB	713
Goriška Breda	SI3000290	Goriška Breda		HAB	29
Gorjanci - <u>Raduha</u>	SI3000267	Gorjanci - <u>Raduha</u>		HAB	88
Grad Brdo - Predšvor	SI3000219	Grad Brdo - Predšvor		HAB	46
Haloz - vinorodne	SI3000117	Haloz - vinorodne		HAB	395
Huda kukuja	SI3000234	Huda kukuja		HAB, Planinska gata	44
Julijci	SI3000253, SI3000278, SI3000281, SI5000019	Juljske Alpe, Poključka barja, Slatnik, Julijci	SK Julijci	HAB	612
Kamniško - Savinjske Alpe	SI3000264	Kamniško - Savinjske Alpe		HAB	65
Karavanke	SI3000285	Karavanke		HAB, Planinska gata	287

Priloga C: Predlogi prednostnih projektov s seznamom območij, habitatnih tipov, vrst in prednostnih objektov kulturne dediščine

Priloga C: Predlogi prednostnih projektov s seznamom območij, habitatnih tipov, vrst in prednostnih objektov kulturne dediščine

8:

Mura

21 vrst in 6 HT, območji Mura (SI3000215) in Mura (SI5000010)

grmišča in travnišča

Travniki s prevladujočo stožko (*Molinia spp.*) na karbonatnih, šotnih ali glineno-muljastih tleh (*Molinion caeruleae*) (HT_6410)

sladke celinske vode

Naravna evtrofna jezera z vodno vegetacijo zvez *Magnopotamion* ali *Hydrocharition* (HT_3150)

Reke z muljastimi obrežji z vegetacijo zvez *Chenopodion rubri p.p.* in *Bidention p.p.* (HT_3270)

Vodotoki v nižinskem in montanskem pasu z vodno vegetacijo zvez *Ranunculion fluitantis* in *Callitriche-Batrachion* (HT_3260)

gozdni habitatni tipi

Obrečna vrbovja, jelševja in jesenovja (mehkolesna loka); (*Alnus glutinosa* in *Fraxinus excelsior* (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*)) (HT_91E0)

Obrečni hrastovo-jesenovo-brestovi gozdovi (*Quercus robur*, *Ulmus laevis* in *Ulmus minor*, *Fraxinus excelsior* ali *Fraxinus angustifolia*), vzdolž velikih rek (*Ulmion minoris*) (HT_91F0)

dvoživke

nižinski urh (*Bombina bombina*) (SP_1188)

hribski urh (*Bombina variegata*) (SP_1193)

panonski pupek (*Triturus dobrogicus*) (SP_1993)

veliki pupek (*Triturus carnifex*) (SP_1167)

hrošči

ovratniški plavač (*Graphoderus bilineatus*) (SP_1082)

hrastov kozliček (*Cerambyx cerdo*) (SP_1088)

močvirski krešič (*Carabus variolosus*) (SP_4014)

kačji pastirji

dristavični spreletavec (*Leucorrhinia pectoralis*) (SP_1042)

kačji potočnik (*Ophiogomphus cecilia*) (SP_1037)

metulji

stariška modričica (*Maculinea telus*) (SP_1050)

Priloga F: Seznam predvidenih monitoringov in raziskav

Natura 2000 je družbena zaveza,
kako bomo varovali naravo.

Hvala za vašo pozornost!

